

Position Paper SBF inzake Kabinetsreactie evaluaties giftenaftrek en ANBI/SBBI-regeling

Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF)

T.a.v. Tweede Kamerleden

13 juni 2018

SBF

samenwerkende
brancheorganisaties
filantropie

Aanleiding

De aanleiding voor dit Position Paper is de Kabinetsreactie evaluaties giftenaftrek en ANBI/SBBI-regeling, die op 26 april 2018 door staatssecretaris Menno Snel aan de Tweede Kamer is gestuurd. De bewindspersoon stelt eerst in gesprek met de sector te willen om kennis te nemen van onze ideeën en suggesties om de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de regelingen te verbeteren. Daarna pas worden concrete beleidsvoornemens geformuleerd.

Inmiddels is een constructieve dialoog gestart tussen de staatssecretaris van Financiën, Menno Snel, en SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie) over de suggesties die de Kabinetsreactie bevat.

SBF vertegenwoordigt vier brancheorganisaties van goede doelen, kerken en vermogensfondsen in Nederland.

Verzoek aan Tweede Kamer

SBF werkt graag mee met het ministerie van Financiën bij het robuust en toekomstbestendig maken van de giftenaftrek en ANBI/SBBI regelingen. Wij verzoeken de Tweede Kamer het gezamenlijke proces van verbetering, dat ministerie en sector na de zomer willen starten, te ondersteunen. Wij verzoeken u, kortom, ruimte te bieden om e.e.a. in gezamenlijkheid uit te werken.

SBF ziet het doorvoeren van een uitklapvenster met te selecteren RSIN nummer in het aangifteformulier, het behoud van de succesvolle periodieke giftenaftrek en het invoeren van een standaardjabloon voor de publicatieplicht als een aantal belangrijke ondersteunende maatregelen bij het versterken van de regelingen.

De Kabinetsreactie bevat echter ook suggesties waarvan de sector verwacht dat deze het geefklimaat in Nederland niet ten goede zullen komen. Het gaat dan met name om de beperking van periodieke giften via drempel of plafond, het afschaffen van giften in natura en het uitbreiden van de publicatieplicht. Zie bijlage 1 voor een nadere uitwerking van de suggesties uit de brief van de staatssecretaris die op steun van de sector kunnen rekenen en de suggesties waarover de sector kritisch is. Daarnaast is een bijzonder aandachtspunt de behoefte van het ministerie van Financiën aan meer controle-informatie. Wij denken graag mee over de diverse manieren waarop de informatiepositie van de Belastingdienst versterkt kan worden.

Belang filantropische sector voor Nederland

Het merendeel van de Nederlanders geeft aan goede doelen of doet aan vrijwilligerswerk. Dagelijks zetten miljoenen mensen in ons land zich in voor een betere samenleving. Als vrijwilliger, geveer of als lid van een kerk of vereniging. De giftenaftrek en het ANBI-SBBI stelsel vormen de onmisbare fiscale pijlers onder de inzet van al deze burgers voor onze samenleving. Wij zijn daarom verheugd dat het kabinet dit maatschappelijke belang erkent en waardeert en het bestaande fiscale ondersteunende beleid continueert.

Behoud belangrijk

Als positief in de Kabinetsreactie zien wij de belangrijke rol die aan de filantropische sector wordt toegekend en het belang dat aan de giftenaftrek en de ANBI/SBBI-regeling wordt gehecht. Eerder

onderstreepten de regeringspartijen al het belang van onze sector door het behoud van de Geefwet te benoemen in het regeerakkoord. Daarnaast verheugt het ons dat het kabinet geen bezuinigingsdoelstelling heeft ten aanzien van de giftenaftrek en de ANBI-regeling.

Daarom verbaast het te meer dat de verlaging van het belastingtarief in de toekomst generiek voor de giftenaftrek zal gelden. Op dit moment verzamelen wij informatie bij onze achterbannen en bij de wetenschap informatie over de mogelijke impact hiervan.

Streven naar robuust en toekomstbestendig stelsel

Het kabinet streeft naar een effectievere inzet van de giftenaftrek en andere fiscale maatregelen die voor ANBI's en SBBI's van toepassing zijn. Voor zowel de overheid als de filantropische sector staat in dit dossier het belang van uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en overzichtelijkheid voorop. Ook de sector is doordrongen van het belang van een robuust en toekomstbestendig stelsel.

In dit verband is het goed te vermelden dat op 29 juni a.s. een convenant gesloten wordt tussen de Belastingdienst en het fondsenwervende deel van de goede doelen sector. In dit convenant zijn samenwerkingsafspraken vastgelegd om de naleving van wet- en regelgeving door ANBI's te bevorderen en het toezicht efficiënter te maken. Dit helpt ook bij de gewenste versterking van het ANBI-stelsel. Eerder sloten de kerken een dergelijk convenant.

De Kabinetsreactie bevat een groot aantal suggesties die aan de Kamer worden voorgelegd. Bij de behandeling van deze suggesties tijdens het AO van 20 juni a.s. vraagt SBF de Kamer om rekening te houden met de volgende principes, die voor de sector van cruciaal belang zijn:

Principes die voor de filantropische sector van belang zijn

1) Behoud geefbereidheid

De aanpassingsvoorstellen dienen de geefbereidheid van Nederlanders liefst te vergroten, in elk geval intact te houden en zeker niet minder groot te maken. Er is geen bezuinigingsdoelstelling, maatregelen zouden dan ook niet moeten uitmonden in indirecte bezuinigingen (denk aan verlagen plafond periodieke giftenaftrek).

2) Behoud relatie met donateur

De aanpassingsvoorstellen dienen de relatie tussen donateurs en goede doelen niet te belasten of te verstoren.

3) Geen onnodige toename administratieve lastendruk

De uiteindelijke aanpassingsvoorstellen in de giftenaftrek en ANBI/SBBI-regelingen zouden voor goede doelen, kerken en vermogensfondsen werkbaar moeten zijn en geen buitenproportionele administratieve lastenverzwaring moeten opleveren. Elke maatregel zou aantoonbaar een duidelijk doel moeten dienen.

Wij hebben de suggesties die de Kabinetsreactie bevat getoetst aan de hierboven genoemde principes en voorgelegd aan onze achterbannen. Op grond daarvan komen we tot een aantal suggesties van maatregelen die de sector als positief beoordeelt, en een aantal suggesties waarvan de sector denkt dat deze de filantropie in Nederland niet ten goede zouden komen. Beide categorieën suggesties lichten wij nader toe in Bijlage 1.

Controle-informatie

Het punt 'controle-informatie' is voor het ministerie van Financiën een van de belangrijkste onderwerpen. Fraude, misbruik en vergissingen bij de aangifte dienen in de toekomst aangepakt te kunnen worden. De sector is het hiermee eens en wil op dit punt actief bijdragen.

Een van de suggesties in de Kabinetsreactie inzake betere controle-informatie is om op termijn te komen tot meer rensignering van giften. Wij erkennen dat controle-informatie nodig is voor een robuuster stelsel waarin handhaafbaarheid belangrijk is. Er zijn verschillende opties om de informatiepositie van de Belastingdienst te versterken. Daarover voert de sector graag overleg met de overheid.

Op korte termijn nemen wij contact met u op om te bekijken of het mogelijk is om een afspraak met u in te plannen.

Namens SBF, met hartelijke groet,

Suzanne Kooij

Secretaris

SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie)*

tel: +316 12236609

mail: info@sbf-filantropie.nl

www.sbf-filantropie.nl

* SBF staat voor de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF) en is een platform dat de gemeenschappelijke belangen behartigt van vier zelfstandige brancheorganisaties:

- Goede Doelen Nederland, brancheorganisatie van goede doelen
- Nederland Filantropieland (NIFI), brancheorganisatie van fondsenwervende instellingen en kennisplatform voor filantropie.
- Vereniging van Fondsen in Nederland (FIN), brancheorganisatie voor vermogensfondsen
- Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO), samenwerkingsverband van 28 christelijke kerken en 2 joodse gemeenschappen.

Doel van SBF is het bevorderen van goede randvoorwaarden voor een optimaal functionerende filantropische sector. SBF overlegt daartoe met de overheid inzake voorgenomen beleid, uitvoeringskwesties en wetgeving. Actuele dossiers zijn o.a. het toepasselijke fiscale stelsel (ANBI-status, giftenaftrek) en kwaliteit en toezicht (validatiestelsel en Erkenningsregeling Goede Doelen).

Bijlage 1: De belangrijkste suggesties in de Kabinetsreactie vanuit de sector bezien

Suggesties die door de sector als positief beschouwd worden

• Identiteit ontvanger in de aangifte via uitklapscherm met RSIN-nummers

Een belangrijk probleem bij het correct doen van de aangifte van giften heeft te maken met onvolkomenheden in het aangifteformulier. Daardoor is controle lastig. Wij zijn verheugd met de suggestie in de Kabinetsreactie om foute aangiftes te voorkomen door een aanpassing in het aangifteformulier door te voeren. Deze wijziging houdt in dat bij giften via een uitklapvenster het RSIN-nummer van het goede doel kan worden geselecteerd. Dit voorkomt onbedoelde fouten bij de aangifte, en kan volgens fiscalisten ook de fiscus helpen om frauduleuze aangiften te onderscheppen. Wij stellen voor deze suggestie op korte termijn om te zetten in beleid, en om vervolgens goed in kaart te brengen wat dit aan winst oplevert.

Aansluiting bij onze principes:

- Relatie goed doel - donateur blijft intact

• Formulier aanpassen wat SBBI-steunstichtingen betreft

Uit de evaluaties blijkt dat er met de onduidelijke categorie 'SBBI-steunstichting' zeer veel fouten worden gemaakt in het aanvraagformulier. Een suggestie in de Kabinetsreactie is dan ook om te bezien of het aangifteformulier op dit punt kan worden aangepast. Aangezien er maar zeven van dit soort steunstichtingen in Nederland bestaan en de categorie veel verwarring creëert, stellen wij voor nog verder te gaan en deze categorie af te schaffen. Dat zal bijdragen aan vereenvoudiging van de regeling en veel foute aangiftes voorkomen. Ook NOC* NSF pleit voor afschaffing van deze categorie.

Aansluiting bij onze principes:

- Relatie goed doel - donateur blijft intact

• Het invoeren van een standaardsjabloon voor de publicatieplicht

In de Kabinetsreactie wordt gesteld, dat de controle op de naleving van de publicatieplicht door ANBI's lastig is door het ontbreken van vormeisen en plaatsbepaling. Daardoor is deze controle erg intensief. De sector staat positief tegenover de suggestie om standaardsjablonen voor de publicatieplicht in te voeren. Bij de kerkgenootschappen die in het CIO zijn verenigd, is een dergelijk sjabloon voor de kerken al doorgevoerd en operationeel. Bij de goede doelen wordt momenteel in overleg met het ANBI-team een dergelijk sjabloon ontwikkeld. Met deze suggestie is de sector dus al pro-actief bezig.

Aansluiting bij onze principes:

- Behoud geeffbaarheid

• Aanpassing liquidatie-eis in statuten

De sector stemt in met de suggestie om de liquidatie-eis in de statuten van ANBI's aan te passen. Nu is het zo, dat ANBI's een batig saldo na liquidatie aan een ANBI met een soortgelijke doelstelling moeten bestemmen. In de praktijk levert deze bepaling veel problemen op, omdat ANBI's hun statuten soms niet op een goede manier aanpassen of omdat deze bepaling door het ANBI-team vaak teveel naar de letter wordt gehanteerd. Daarenboven spelen bij musea en woningcorporaties specifieke problemen die met deze eis te maken hebben.

Aansluiting bij onze principes:

- Afname administratieve lastendruk

• Anti-oppoteis anders hanteren

De suggestie om de anti-oppoteis te versoepelen kan op brede instemming van de sector rekenen. Met name voor vermogensfondsen is versoepeling van de manier waarop deze ANBI-eis wordt gehandhaafd zeer belangrijk. De eis wordt gehandhaafd met 'open normen', dat wil zeggen dat de ANBI zelf moet onderbouwen dat aan de eis wordt voldaan. In de praktijk blijkt dat door controleurs vaak te rigide definities en eisen worden gehanteerd die onvoldoende recht doen aan de eigen onderbouwing van de ANBI's. Dit leidt vaak tot lastige en tijdrovende discussies tussen fondsen en fiscus. Bovendien leiden deze discussies zelden tot de conclusie dat de ANBI daadwerkelijk te veel oppot.

Aansluiting bij onze principes:

- Afname administratieve lastendruk

• Versoepeling informatieplicht ex-ANBI's

De sector kan zich vinden in het versoepelen van de informatieverplichtingen voor ex-ANBI's. Zoals in de Kabinetsreactie wordt gesteld: de administratieve lasten en uitvoeringskosten zijn te hoog voor het doel.

Wij kunnen ons voorstellen dat de grens wordt opgetrokken voor toezicht op ex-ANBI's tot b.v. een ton, en dat van de informatieplicht wordt afgezien als er al toezicht wordt gehouden.

Aansluiting bij onze principes:

- Afname administratieve lastendruk

• Afschaffen buitenlandse ANBI's

De sector kan alleen instemmen met de suggestie om de categorie 'buitenlandse ANBI' af te schaffen als er een oplossing gevonden wordt voor schenkingen door buitenlandse schenkers aan Nederlandse instellingen en door Nederlandse schenkers aan buitenlandse instellingen. Een mogelijke oplossing is om giften via Nederlandse ANBI's aan buitenlandse goede doelen via het Europese goede doelen netwerk Transnational Giving Europe (TGE) weer in aanmerking te laten komen voor de Giftenaftrek. Deze door de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) voorgestelde oplossing wordt door de sector onderschreven.

Aansluiting bij onze principes:

- Behoud geefbereidheid

• Nieuwe vormen van filantropie

Het is goed dat het kabinet oog heeft voor moderne vormen van filantropie zoals crowdfunding, program related investments, social investments en sociaal ondernemen. De sector is verheugd dat het kabinet recht wil doen aan deze nieuwe vormen van filantropie en gaat hierover graag het gesprek met het Ministerie aan. Herroepelijke giften kunnen ook een rol spelen bij deze nieuwe vormen, en wij stellen voor eerst goed in kaart te brengen wat herroepelijke giften goede doelen nu opleveren alvorens hierover een besluit te nemen.

Aansluiting bij onze principes:

- Behoud geefbereidheid

Suggesties in de Kabinetsreactie die de filantropie in Nederland ons inziens niet ten goede zouden komen

Van een aantal van de suggesties die in de Kabinetsreactie worden gegeven zien wij niet direct welk probleem ermee wordt opgelost. Dat geldt met name voor de eerste drie van de hieronder genoemde suggesties.

• Periodieke giftenaftrek beperken via drempel of plafond

De sector heeft bedenkingen bij de suggestie dat onder de noemer 'vereenvoudiging' wordt voorgesteld om de periodieke giftenaftrek te beperken. De periodieke giftenaftrek is een zeer effectief en door goede doelen steeds meer gebruikt middel om gevers aan te zetten tot het doen van grotere giften en zich langjarig aan een goed doel te verbinden. De kabinetsreactie wekt de indruk dat het kabinet grote giften als onwenselijk ervaart. De samenleving profiteert echter juist van grote giften. Een plafond aan de periodieke giftenaftrek zou het aantal grote giften aan goede doelen beperken, is de verwachting in de sector. Bovendien bieden periodieke giften meer zekerheid voor goede doelen die soms projecten financieren die meerdere jaren beslaan.

Doet afbreuk aan onze principes:

- Tast de geefbereidheid aan

• Uitbreiding van de publicatieplicht

SBF sluit aan bij de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs op dit punt. Het is ons, met de NOB, niet duidelijk welk doel de in de kabinetsreactie gesuggereerde uitbreiding van de publicatieplicht van ANBI's dient. Voor invoering van een dergelijke administratieve lastenverzwaring is het - aldus de NOB - belangrijk om helder te hebben welk concreet probleem men hiermee hoe probeert op te lossen. De meeste van de genoemde informatie kan de Belastingdienst rechtstreeks uit het al verplichte beleidsplan, activiteitenverslag en (samenvatting van het) jaarverslag halen. Voor de informatievoorziening van de Belastingdienst is deze uitbreiding dus niet nodig. Uit de kabinetsreactie blijkt niet of donateurs en belastingbetalers daadwerkelijk behoefte hebben aan deze informatie. Als niet is vastgesteld of de informatieplicht momenteel in een maatschappelijke behoefte voorziet, ligt het niet voor de hand om deze verplichting verder uit te breiden.

Bij invoering van een dergelijke administratieve lastenverzwaring waar geen duidelijk op te lossen probleem aan ten grondslag ligt, bestaat het risico dat een maatregel wordt ingevoerd waar geen duidelijke reden voor is, die tot lastenverzwaring leidt en die geen toegevoegde waarde heeft.

Doet afbreuk aan onze principes:

- Vergroot administratieve lastendruk
- Kan relatie met donateur aantasten
- Kan geefbereidheid onder druk zetten

• Afschaffen giften in natura

SBF heeft in de sector veel bezwaren vernomen over de suggestie om giften in natura af te schaffen. In strijd met het uitgangspunt van de kabinetsreactie, de ondersteuning van cultuur, zou dit een grote verarming van het Nederlands openbaar kunstbezit tot gevolg hebben. Giften in natura zijn namelijk van groot belang voor de collectie van de Nederlandse musea. Ook kerkelijke instellingen en goede doelen, en met name natuurorganisaties, ontvangen regelmatig giften in natura. Als hier betrouwbare taxaties aan ten grondslag liggen is er voldoende onderbouwing voor de aftrek, lijkt ons. De waardering van dit soort zaken speelt door de hele fiscale agenda heen, niet alleen bij de aftrek van giften. Graag gaan we met het Ministerie over dit punt het gesprek aan.

Doet afbreuk aan onze principes:

- Kan relatie met donateur aantasten
- Kan geefbereidheid onder druk zetten

• Afschaffen contante giften

Wij stellen voor nader onderzoek te laten doen naar contante giften alvorens de hele categorie niet meer aftrekbaar te laten zijn. Vanzelfsprekend begrijpen we de zorgen die op dit punt spelen, en we willen als sector hier ook onze verantwoordelijkheid nemen. Er is echter al bestaande wetgeving om ongebruikelijke transacties te melden. Er zijn wellicht omstandigheden denkbaar waaronder contante giften aftrekbaar zouden moeten blijven. Wij stellen voor dit eerst te onderzoeken alvorens tot eventuele afschaffing over te gaan.

Doet afbreuk aan onze principes:

- Kan geefbereidheid onder druk zetten

Bijlage 2: Waarom is de giftenaftrek zo belangrijk?

De giftenaftrek stimuleert de maatschappelijke betrokkenheid van gevers en vergroot het initiatief van ontvangers (goede doelen). Dit is van groot belang bij een overheid die zich steeds meer concentreert op een aantal kerntaken.

- Aan de giftenaftrek ligt een principiële keuze ten grondslag over de inrichting van de samenleving, waarin overheid en private partijen gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor het algemeen nut.
- Sinds de invoering van de giftenaftrek in 1952, hebben opeenvolgende kabinetten deze uitgangspunten ook altijd onderschreven. Wij verheugen ons erop dat ook dit kabinet expliciet het grote maatschappelijke belang van - en draagvlak voor - de giftenaftrek onderstreept in de reactie op de evaluaties.
- Met de giftenaftrek ziet de overheid af van belasting op dat deel van het inkomen dat vrijwillig wordt gegeven voor een betere samenleving. Dit is maatschappelijk van grote betekenis. Zeker in een samenleving waarin burgerschap, participatie en omzien naar elkaar belangrijker zijn dan ooit, is versterking van de giftenaftrek wenselijk.

Bijlage 3: Manifest Filantropie

Zie aparte bijlage.